

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติเรือไทย (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ ดังต่อไปนี้

- (๑) ปรับปรุงบทนิยามคำว่า “การค้าในน่านน้ำไทย” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕)
- (๒) กำหนดให้เรือทุกประเภทเมื่อจดทะเบียนเรือแล้วให้ถือว่าเป็นเรือไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ และยกเลิกมาตรา ๙)
- (๓) ปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการขอจดทะเบียนเป็นเรือไทย และการถอนทะเบียนเรือไทย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๔ และเพิ่มมาตรา ๕๗ ตรี)
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์การเปลี่ยนผู้ควบคุมเรือ การขอเปลี่ยนชื่อเรือที่ได้จดทะเบียนแล้ว กำหนดคนประจำเรือไทย และการจัดให้มีเอกสารบัญชีรายชื่อคนประจำเรือ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๕๐ และยกเลิกมาตรา ๓๙)
- (๕) กำหนดให้นายทะเบียนเรือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนการซื้อขายเรือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เพิ่มมาตรา ๒๗/๑)
- (๖) กำหนดเหตุที่ทำให้การจดทะเบียนเป็นเรือไทยสิ้นไป (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕ และเพิ่มมาตรา ๔๕/๑)
- (๗) ยกเลิกบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการขอจดทะเบียนเรือในเวลาที่ขอจดทะเบียนเรือใหม่ (ยกเลิกมาตรา ๔๖)
- (๘) กำหนดอัตราโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๓ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ได้แก่ บทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดขอบเขตของการค้าในน่านน้ำไทยยังไม่ครอบคลุมถึงธุรกิจบางประเภทที่เกิดขึ้น

ในปัจจุบัน การกำหนดประเภทของเรือที่ต้องจดทะเบียนเป็นเรือไทยยังไม่ครอบคลุมในทุกกรณี การดำเนินการทางทะเบียนเกี่ยวกับการขอจดทะเบียนเป็นเรือไทย การใช้ชื่อเรือและการเปลี่ยนชื่อเรือมีขั้นตอนยุ่งยากและไม่สะดวก การกำหนดเหตุให้การจดทะเบียนเป็นเรือไทยสิ้นไปยังไม่ชัดเจน และการกำหนดอัตราส่วนคนประจำเรือไทยกำหนดไว้เข้มงวดทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเจ้าของเรือในการที่จะหาบุคคลที่เป็นคนไทยมาเป็นคนประจำเรือไทย นอกจากนี้ อัตราโทษสำหรับความผิดบางประการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวเสียใหม่ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
เรือไทย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเรือไทย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเรือไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน ๗. ของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๗. “การค้าในน่านน้ำไทย” หมายความว่า การใช้เรือขนส่งคนโดยสารหรือของเพื่อหากำไรทั้งทางตรงและทางอ้อม จากเมืองท่าหรือถิ่นที่แห่งหนึ่งในน่านน้ำไทยไปยังเมืองท่าหรือถิ่นที่อีกแห่งหนึ่งหรือหลายแห่งในน่านน้ำไทย รวมทั้งการใช้เรือเพื่อให้บริการหรือให้เช่าเพื่อการใด ๆ ในน่านน้ำไทยด้วย”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ เรือที่ผู้ถือกรรมสิทธิ์ตามมาตรา ๗ สำหรับทำการค้าในน่านน้ำไทยหรือมาตรา ๗ ทวิ สำหรับการประกอบการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศ เมื่อได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้แล้วให้ถือว่าเป็นเรือไทย ทั้งนี้ ให้รวมถึงเรือสำหรับการประมงด้วย

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับเรือที่มีใช้เรือกลและมีขนาดต่ำกว่าหนึ่งเศษหนึ่งส่วนสองตันกรอส และเรือที่ต้องมีประจำเรือใหญ่ตามกฎหมายข้อบังคับการตรวจเรือของเรือใหญ่ ซึ่งจดทะเบียนเป็นเรือไทยและให้ถือว่าเป็นเรือไทยด้วย”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ การขอจดทะเบียน วิธีการจดทะเบียน การออกใบทะเบียนและสมุดทะเบียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ในการรับจดทะเบียนและการดำเนินการทางทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนเรือลงรายการไว้เป็นหลักฐานในสมุดทะเบียนของเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรือและในสมุดทะเบียนของเจ้าของเรือ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของเรื่อนำสมุดทะเบียนมาแสดงต่อนายทะเบียนเรือด้วย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ เมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้ควบคุมเรือ ให้ผู้ควบคุมเรือคนใหม่ นำบัญชีรายชื่อคนประจำเรือกับประกาศนียบัตรหรือใบอนุญาตประจำตัวของตนไปแสดงต่อเจ้าท่าหรือนายทะเบียนเรือหรือเจ้าพนักงานกงสุลไทย แล้วแต่กรณี ก่อนเรือออก

เมื่อเจ้าพนักงานดังกล่าวมานั้นได้พิจารณาเป็นที่พอใจแล้ว ให้หมายเหตุการเปลี่ยนตัวผู้ควบคุมเรือไว้ในบัญชีรายชื่อคนประจำเรือและลงนามกำกับไว้

เมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้ควบคุมเรื่อนอกเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรื่อนั้น ให้เจ้าพนักงานผู้หมายเหตุรายงานไปยังนายทะเบียนเรือประจำเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรื่อนั้น โดยด่วน”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑

“มาตรา ๒๗/๑ ให้นายทะเบียนเรือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อการซื้อขายเรือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกชื่อหมวด ๕ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๕

ชื่อเรือ การเปลี่ยนแปลงเรือ การเปลี่ยนเมืองท่าขึ้นทะเบียน
การเปลี่ยนแปลงรายการจดทะเบียน และการถอนทะเบียนเรือ”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๘ เรือไทยที่ได้จดทะเบียนแล้วจะใช้ชื่อเรือต่างไปจากที่จดทะเบียนไว้ไม่ได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียนเรือให้เปลี่ยนชื่อเรือ
การใช้ชื่อเรือและการเปลี่ยนชื่อเรือ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕ การจดทะเบียนเป็นเรือไทยสิ้นไปด้วยเหตุดังต่อไปนี้

- (๑) เมื่อมีเหตุใดเหตุหนึ่งตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๒
- (๒) เจ้าของเรือที่จดทะเบียนเป็นเรือไทยแสดงความประสงค์เป็นหนังสือขอเลิกใช้ทะเบียนเรือไทยต่อนายทะเบียนเรือ
- (๓) เรือไทยที่ได้จดทะเบียนแล้วและไม่ได้รับใบอนุญาตใช้เรือ หรือเรือที่ใบอนุญาตใช้เรือสิ้นอายุแล้วเป็นเวลาต่อเนื่องกันตั้งแต่สามปีขึ้นไป

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑

“มาตรา ๔๕/๑ เมื่อการจดทะเบียนเป็นเรือไทยสิ้นไปตามมาตรา ๔๕ ให้นายทะเบียนเรือมีคำสั่งถอนทะเบียนเรือและให้จำหน่ายทะเบียนเรือออกจากสมุดทะเบียน
ในกรณีการจดทะเบียนเป็นเรือไทยสิ้นไปตามมาตรา ๔๕ (๒) หรือ (๓) ให้นายทะเบียนเรือแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือส่งคืนใบทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนเรือ

ให้เรือที่ได้จดทะเบียนเป็นเรือไทยพ้นจากการเป็นเรือไทย นับตั้งแต่วันที่ นายทะเบียนเรือมีคำสั่งถอนทะเบียนเรือ”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเรือไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๐ เรือไทยที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีคนประจำเรือ ซึ่งมีสัญชาติไทยตามอัตราส่วนที่กำหนดในกฎกระทรวง

เรือไทยที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา ๗ ต้องมีผู้ควบคุมเรือเป็นผู้มีสัญชาติไทย ผู้ควบคุมเรือต้องจัดให้มีบัญชีรายชื่อคนประจำเรือตามแบบพิมพ์ที่อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีกำหนด ไว้ในเรือและพร้อมที่จะแสดงต่อเจ้าพนักงานได้ทันที”

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๗ ตี แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑

“มาตรา ๕๗ ตี เรือไทยที่ถูกถอนทะเบียนเรือตามพระราชบัญญัตินี้และยังมีสภาพใช้งานได้ ให้นำทะเบียนเรือประจำเมืองทำขึ้นทะเบียนของเรือออกไปรับรองการถอนทะเบียนเรือตามแบบพิมพ์ที่อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีกำหนด

การออกไปรับรองการถอนทะเบียนเรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๓ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๕ วรรคสอง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๕/๑ วรรคสอง หรือ มาตรา ๕๒ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๖๒ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๕ ผู้ควบคุมเรือใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๗ มาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๔๗ ทวิ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๖ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๔๘ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี